

PREDROMANTIKA (1760 - 1800)

- razvila se je v Franciji in Nemčiji v drugi polovici 18. stoletja
- kaže se v občudovanju narave, poudarjanju čustev, pretirana čustva poudarja človekove strasti, svobodo, zanimanje za ljudsko slovstvo, odkritje Shakespeara
- v Nemčiji se je razvilo viharištvo (literarni in družbeno uporništvo)

▮ **Trpljenje mladega Wertherja (Goethe)**

- Goethejevo zgodnje delo; napisal ga je, ko je imel 24 let. Po obliki je to pisemski roman, kakršnega je v predromantiki uveljavljal Samuel Richardson in pozneje Jean-Jacques Rousseau. Uvrščamo ga v viharištvo, nemško predromantično gibanje, ki je poudarjalo moč čustev, strasti in posameznikove ustvarjalnosti.
- Werther, osrednja oseba pripoveduje, izpoveduje svoja čustva bralcu v pismih, ki jih piše prijatelju Wilhelmu.
- Wertherjeva zgodba se začne maja (1771-1772)
- **Zgradba romana**

Ta roman je pisemski roman ali roman v pismih. V celoti ali pa vsaj delno je pisan v obliki dnevnika ali pa pisem. To omogoča odkritosrčno osebno pripovedno izpoved. Tak roman je zaradi čustvenosti pogosto povezan s sentimentalizmom. Sentimentalizem je evropska literarna smer sredi 18. stoletja, ki zelo poudarja pomen čustev.

- **Oznaka glavne osebe in še dveh**

Werther

Werther je glavna oseba, ki se zaljubi v Lotte, ki jo je spoznal ko je odšel z neko domačinko in njeno sestrično Charlotte S na ples. Werther je zelo čustven, izobražen, likovno ustvarjalen in prijazen človek do vsakogar. Posebej rad je imel otroke, ki so se mu vedno prikupili. Kadar je videl kakšno revno mati z otroki ali na splošno reveža, mu je vedno dal malo denarja. V svoji novi družbi je vedno postal priljubljen. Veliko je potoval. Hitro se je navezal na kakšno osebo in jo zato težko pozabil. Ko je spoznal Lotte se je takoj zaljubil v njo, vendar je bila že zaročena. Nekaj časa po njeni poroki ni več prenesel tega in si naredil samomor.

Lotte

Lotte iz Wahleima je bila zelo dobrega srca. Vsak, ki jo je poznal, in je umiral, jo je želel imeti zadnje minute njegovega življenja ob sebi. Ker ji je mati umrla, ko je bila še rosno mlada, ji je mater zapustila vse otroke, ki pa so bili tako navezani na njo, da so jedi le iz njenih rok. Mati ji je tudi na smrtni postelji dejala da se naj poroči z Albertom s katerim se tudi je. Lotte je gojila nekakšna čustva do Wertherja, ki jih pa seveda ni priznala, saj je bila že poročena z Albertom.

Wilhem

Je moški, kateremu so namenjena ta pisma v romanu, ki mu jih je redno pisal. Po pismih sodeč, je bil Wilhem iz Wertherjevega rodnega kraja, saj mu v zadnjih pismih napiše, daj naj pozdravi Wertherjevo mati in ji reče naj mu oprostí za vse skrbi, ki jih je imela zaradi njega. Torej kot oseba ne nastopa v romanu le kot naslovnik Wertherjevim izpovedim.

- **Kratka obnova**

Werther pride na podeželje zaradi dediščine in spozna Lotte. Vanjo se zaljubi, vendar mu ona pove, da je že zaročena. Ker je bila Lotte zasedena je bila zanj nedosegljiva, ni ji mogel izpovedati svoja čustva, zato je vedno vedel, da je nikoli ne bo imel. Werther jo kljub temu obiskuje. Albert se vrne v mesto in se spoprijateljita. Nato se Werther umakne v drug kraj, vendar se vrne. Ko se vrne je Lotte že poročena. Njegova ljubezen je bila tako silna, da se je na koncu odločil, da se umakne iz njenega življenja in si je vzel svojega.

Praden si je vzel življenje je napisal Lotte pismo. Povedal ji je, da ko bo pismo brala bo on verjetno že mrtev. Izpovedal ji je tudi svojo ljubezen in ji rekel, da se ne kdo mora umakniti in da bo to on.